

Biškopības nozares apskats par 2020. gadu

Ne visus plānotos uzdevumus izdevās īstenot, jo šis bija īpašs gads visai sabiedrībai. Bija nepieciešams pielāgoties citiem dzīves, darba apstākļiem un, protams, tas ietekmēja arī realizācijas tirgu. Biškopības nozarē 2020. gadu var raksturot kā izaicinājuma un pretrunu gadu, kurā būtiska loma bija zināšanām un profesionālai izaugsmei.

Ierastā pieredze būtiski ietekmēja biškopju spēju veiksmīgi pārziemot bišu saimes siltajā ziemā, jo bija nepieciešama situācijas analīze un atbilstošas zināšanas, kas ļāva veikt pareizas darbības bišu saimēs un sekmīgi pabeigt ziemošanu. Sniegs un sals valsts rietumu daļā bija ļoti liels retums, un pārlietu aprūpētās bišu saimes negrasījās pārtraukt attīstību un turpināja perot. Tas deva iespēju turpināt vairoties arī varratozes ērcēi, kas, neskatoties uz visiem biškopja pūliņiem rudenī, pakāpeniski atkopās ziemas mēnešos. Tas radīja nopietnu draudu bišu saimēm jau pavasara sākumā, un daudzās bišu dravās saruka bišu saimju skaits. Nepieredzēti siltā ziema mulsināja biškopjus, jo bites uzvedās neatbilstoši kalendārajam laikam, patērēja daudz barības, audzējot perus, un nepieskatītas nomira badā.

Dabā viss sāka lēnām mosties, pat īsti neizbaudot īstu ziemas miegu. Februārī klusi noziedēja lazdas, pavasaris nemīlīgs, vēss, bet bišu saimes turpināja augt un attīstīties. Pirmais spēcīgais ienesums bija no kļavām, kuras sāka ziedēt aprīļa beigās. Pakāpeniski, bet salīdzinoši strauji kļuva siltāks, un bišu saimes attīstībā bija apsteigušas ierasto ritmu par veselu mēnesi. Maija sākumā bija noķerami pirmie spieti, neskatoties uz to, ka visā austrumu Latvijā vēl 12. maijā uzkrīta pabieza sniega kārtā. Tad sākās ilgstošs vēss laiks, kad bites netika ziedošos nektāraugos un patērēja barībai to, ko bija paspējušas ienest. Visi krājumi tomēr reiz beidzas, un satrauktie biškopji bija spiesti tomēr piebarot savas bišu saimes, lai gan bija maija beigās. Pretrunu pilnais pusgads tomēr beidzās, un jūnijs sākas ar karstu laiku. Beidzot dravošana iegāja vecajās sliedēs un sākas ienesums. Biškopji ir raduši pirmo atņemamo medu iegūt maija beigās, bet šajā gadā pirmais medus tika atņemts tikai pirms Jāņiem vai arī augustā, kad nācās sagrabināt to, kas šajā nelabvēlīgajā gadā bija atlicis. Salīdzinot ar pēdējiem diviem gadiem, medus ienesums 2020. gadā ir mazinājies vismaz uz pusi.

Agri sākusies vasara arī ātri beidzās, un jūlija beigās noziedēja pēdējie savvaļas nektāraugi. Neskatoties uz to, saimju attīstība turpinājās. Lai sagādātu sev vismaz kaut kādu pārtikšanu, bišu saimes sāka laupīšanos, no kuras cieš vājākās bišu saimes un visu bišu saimju veselība, iznēsājot slimības, vīrusus un parazītus visur, kur tiek atļauta laupīšanās. Šādos siltos laika apstākļos, kādi bija septembrī un oktobrī, biškopjiem vajadzēja ierobežot bišu māšu dēšanu, lai samazinātu barības patēriņu un ziemojošo bišu nolietošanos. Tomēr šāda prakse pie mums nav izplatīta, jo biškopji ir pietiekami konservatīvi, lai nemainītos līdzī laika un klimatisko apstākļu izmaiņām. Laiks kļuva vēsāks tikai novembra beigās, kas apstādināja bišu saimju attīstību, bet šo divu, trīs mēnešu laikā bišu saimes apēda ievērojamu daļu paredzētās ziemas barības un pamatīgi nolietojās, samazinot savas tauku rezerves. Tas būtiski ietekmē sagaidīt nākamā gada pavasari, ja biškopis neseko līdzī stāvoklim bišu saimēs. Arī varatozes ērcei šāds laiks ir labvēlīgs attīstībai, kad bišu saimēs ir ilgstoši pieejami svaigi peri, tāpēc ierastās ērcu apkarošanas metodes bija nepietiekamas un būtiski ietekmēja bišu saimju izdzīvošanu. Mūs sagaida jauni izaicinājumi – klimata pārmaiņas, vides piesārņojums, barības bāzes ierobežojumi. Ko darīsim, ja neesam gatavi jau esošām pārmaiņām?

GUNTARS MELNIS,
LLKC konsultants biškopībā